

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus VIII. De Præparatione ad Sanctissimam communionem
necessariâ. Ne ampliùs tam absurdum prodigium videatur in terris, quòd
ex Dei nobiscum in Eucharisticâ conjunctione nihilominus non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS VIII.

De Præparatione Sanctissima Communioni
præmissenda.

I. **I**cet admiratio sit filia ignorantia, sit tamen deinde Mater scientia. *Propter admirari, ceperunt homines philosophari.* Quare

optarem, vos hodie mecum effectum quendam rarissimum admirari, ut clarissimam de eodem cognitionem nanciscamini. Et en, effectus tam prodigiosus hic est. Totus Christus per Evcharistiam corpori & animæ Christiani intimè se unit, & tamen per talem unionem Christianus non fit totus divinus! non defuit, qui existimaret; Solem motu suo Indies nobis viciniorem fieri, sic, ut tandem terram nostram attingere possit. Si hæc opinio veritatis niteretur fundamento, an non vobis maximum videretur prodigium, Solem in mundum nostrum sublunarem descendisse, & hunc non è vestigio igne & flammis correptum fuisse? Simile tamen prodigium in mundo Christiano semper oculis nostris obversatur. Sol Justitiæ è cælo in nos in sanctissimo Missæ Sacrificio descendit, nobiscum in Altari habitat, in Communione ad nos ipsos ingreditur, & nihilominus adhuc frigore rigemus! Quare postquam eventum hunc animadversione dignissim. ù, omni, quo possumus, stupore ad-

mirati fuerimus, spero fore ut prædicam harum duarum veritatum scientiam addiscamus; quàm necessaria, & quæ tandem sit digna ad divinas has Epulas sumendas præparatio?

II. Promisit olim Diabolus primis Parentibus nostris in Paradiso testesti, si comederit de fructu, tantum severitate à Deo ipsis prohibito, eos sicut Deos futuros, *eritis sicut Dij.* Hanc verò promissionem ad eò mendacem, alio vitæ cibo in veram Redemptor noster commutare voluit, sanctissimo, inquam, Corpore suo, quare, qui manducat, inquit ille, meam carnem, & bibit meum Sanguinem, *in me manet & ego in eo*, volendo, ut observat Rupertus, Proditoris illusionem in feciæ donationis effectum deducere. *Illusionem nequissimi, qui dixit, comedite & eritis sicut Dij, serio loquens in verum effectum convertit.* Proprius enim hujus cibi vitæ effectus est, eos, qui illo vescuntur, paulatim divinos efficere. Ne verò hæc per auxilium dicta videantur, minutim omnia enucleemus. Sacramenta sunt simul gratiæ signa & causæ, spiritualiter in nobis id operando, quod sensibilibus nobis demonstrant; hinc est quod sanctissima Evcharistia sub specie panis nobis im-

Aristot.

Gam-
panella
apud
Pan-
sulphur
de sine
Mund.

peritur. *Panis quem ego dabo, caro mea est pro Mundi vita.* Significando eosdem illam in anima nostra, quos cibus materialis in corpore nostro, effectus operari, qui sunt hi quatuor à S. Thoma enumerati, *Sustentare, augere, reparare, & delectare.*

III; Inprimis ergo hic sanctissimus Panis sustentat animam nostram, vitam gratiæ quam in ea invenit, conservando, sicut vitam corporis panis materialis conservat; hac tamen cum differentia, quòd quocumque etiam pane vescatur corpus, tandem dilectissimã sibi vitam amittat: anima verò, si suo hoc pane dignè uratur nunquam eã destitua tur. *Hic est panis de celo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur!* Quod, ut notat S. Thomas, cum de morte corporali intelligi non possit, de morte Spirituali, quæ est amissio gratiæ, locutum esse Christum, credere oportet.

IV. Secundus panis effectus, quem præstat corpori, est non solum vitam ei servare superstitem, sed etiam vegetare, augere, & ad debitam ei staturam perducere, ad quam, si parçè nuteretur, non perveniret. Idem præstat animæ Panis hic supersubstantialis; nisi quòd corpus determinatam suam habeat staturam, ultra quam (ubi virilem attingerit ætatem) non crescit amplius, quantumcunque ei alimentum suppeditetur. Anima verò nullum talem habeat terminum, *qui sanctus est, sanctificetur adhuc.* Atque ita panis hic supersubstantialis quoties dignè sumitur, toties sanctificantem auget gratiam, quæ est illa

ipsa gratia, quã datã anima perficitur, ob quam causam dictus est *Cibus grandium*, quia non solum incipientes, nec solum proficientes, sed etiam perfectiores in vita Spirituali eum semper convenientissimum sibi cibum experiuntur, *Cibus sum grandium; cresco, & manducabis me:* Ita Chvistus dicebat S. Augustino: invitans, ut cibo hoc dignè sumpto cresceret.

V. Alius Panis effectus est, confir-
mare; *Panis cor hominis confirmat.* Præter conservationem enim & augmentationem corporis, vires illius debilitatas restituit, Parem effectum confert panis hic cælestis, ita, ut Sanctus Thomas velit; solum hunc ad omnes animæ infirmitates curandas sufficere, à quocumque etiam causã proficiscentes, *Valeat contra omnes Spirituales de-*
fectus. Quòd panis vulgaris in corpore nunquam efficere potest Atque hinc nata est inter antiquos Christianos persecutionis tempore tanta de incomparabili hoc Sacramento æstimatio. S. Cyprianus non putavit idoneum ad martyrium perferendum, qui illo non munitus in arenam descenderet, *Idoneus non potest esse ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad prælium.* Et quia hæc præliandi occasio singulis horis poterat offerri, ideo temporibus illis Evcharistiam domi suæ asservare Fidelibus permittebatur, ut in necessitate improvisa ejus sumptione contra omnia intentata ipsis tormenta se obfirmarent: id quod etiam uno ab hinc seculo Romanus Pontifex concessit Reginae Mariæ Stuartæ desideranti, ut ad mor-

100, 6.

2 Thom.
3 p. 79.
at 1 in c.

100.
8 Thom.
3 p. 9.
79, 4, 6.
in iii.

100.
11.

Conf. 1.
7. c. 10.

Ps. 103

in 4. diff.
2. q. 1.
ar. 2.

Epist. 2.
1. ep. 20

Flor.
Rom.
da ors.
Harof.
mor-

morrem usque hoc sacro epulo esset munita, quam postea tanta cum veræ Religionis Catholicæ gloria, & heterodoxæ opprobrio, sustinuit. Hæc fortitudo intra nos ipsos varijs efficitur modis. Primò rebellem moderan-

Lib 2. in
Ioan.
6. 45.
3. p. 7.
79. ar.
6. ad 3.

do concupiscentiam & quasi frigidum cæli rore ardorem ejus restinguendo. *Sedat, dum manet in nobis Christus, sevientium membrorum nostrorum legem,* dicebat S. Cyrillus, quia licet (secundum S. Thomæ doctrinam) hoc Sacramentum non sit directè ad fomitis diminutionem institutum, ut est Baptismus, indirectè tamen, augendo scilicet charitatem, ut supra dixi, consequenter concupiscentiam enervat. *Augmentum charitatis est diminutio cupiditatis.* Insuper duplicis generis alia intrinseca, alia extrinseca à Deo hic conferuntur auxilia, intrinseca, sunt actualis gratiæ præsidia, quibus intellectus vivacissimis illustratus luminibus verum agnoscit bonum, illudque validis excitata impulsibus, voluntas amplectitur. Extrinseca sunt protectiones extra ordinem per sanctissimæ Communionis gratiam collatæ; illâ enim permotus Deus, benignissimâ providentiâ suâ cunctas occasiones, quæ ad faciliè peccandum nos allicere possent, removet; vires, furorè, & inimici, ne nocere præsumat, reprimit. *Ut leones flammam spirantes, sic ab illa mensa discedimus, terribiles effecti Diabolo,* inquit Sanct. Joannes Chrylostomus. Paucis his verbis, quidquid à me uberiùs dictû est, complexus.

S. Aug.
in 1. 83.
9. 16.
Suarez
rom. 3.
in 3. p.
dist. 74
sect. 1.

S. Thom.
3. p. 9.
79. ar.
6. in c.

Hom. 45.
in Ioan.

VI. Ultimus denique divini hujus

cibi effectus est, delectare. Et quidem consolationes, quas quævis anima sancta ex illo haurit, tam sunt insignes, ut cor ejus inebriant, & quasi extra se ipsum dimoveant. *Comedite amici, & inebriamini charissimi, Cant.* Videtur Christus Servator in hoc Sacramento hinc cum animabus non posse omnino occultus latere, & sicut olim Jacobus manus, & nuda colli, vestes mutando, non autem vocem obtegere potuit; ita sub speciebus panis Christus magnificentiam suam & majestatem celare videtur, sed non amabilissimam illam vocem, quæ ex templo omne cor potest liquefacere. Quod si, qui sacra Synaxi reficitur, non sit Deo charissimus, sed solum ejus amicus, id est, in charitate actuali nondum perfectus, per charitatem tamen habitualementem, quæ in eo inhabitat, ritè dispositus; eo casu, licet sensibilis hujus consolationis excessu non inebrietur; nihilominus manducando saltem hanc reperitur delectationem, quam secum bona adfert conscientia, convivium scilicet, ut loquitur Sapiens, quod in hoc Mundo parari potest, suavissimum & longissimum. *Secura mens, quasi jure consuivium.*

VII. Sed hic iterum nascitur admiratio, quæ sæpe hæctenus. Ubi nunc sunt isti effectus, in plerisque Fidelibus? quid illi deliciarum sentiunt? Aliqui panem hucusque de prædicarum adeo nauseant, ut si ipsis liberum esset, integris etiam annis ab illo abstinere. *Nauseat enim anima nostra super cibo isto levissimo.* ^{21. 11}

Hic

Hic cibis totum eorum stomachum turbat: hinc cum aliter facere non possunt, aliquot diebus, ipsum Paschalis festum precedentibus, communicant, ne Paschalem læticiam si isto mane hoc sacro fruereutur epulo; interturbent; gratissimum quidem, & ipsis etiam expectatissimum, sed longè diverso voluptatum genere transigendum diem. Quid inde virium ac roboris capiant? Hectici nunquã ardentiosem sentiunt febrim, quam post sumptum cibum, Idem pleribus evenire videtur Christianis, præcipuè feminis, quæ nunquam domi furiosius debacchantur, ne plures evomunt imprecationes, maledictionesque, quam quando ab hac sacratissima mensa jam resecta recesserunt; os illud, per quod paulò ante velut portam ingressus erat Rex gloriæ, magisque, quam antiquum, ut inquit S. Chrysostomus, propitiatorum honorandum, temerè profanantes. Quantùm hinc augentur? quantum crescunt? quantum in virtutum studio proficiunt? Sancta Maria Magdalena de Pazzis solebat dicere, unicã solã communionem benè peractã hominem sanctum fieri posse. Videmus autem plurimos post annos hujus sacratissimæ mensæ convivas semper manere eosdem, nec unum quidem passum in ijs, quas Deo debent, subjectionis, existimationis & amoris virtutibus progredi. Sed quæso unde hæc omnia? Ajunt Medici; ad certò cognoscendam hominis complexionem, satisse, victus quo alitur, observare qualitatem; tales enim nos esse, quale est alimentum. Quare si interrogaveritis, quã de causa Crocodilus sub undis victi-

ans fatida habeat viscera, alius verò vivens supra terram, fragrantia? solvetur quæstio, respondendo: Crocodilum aquaticum putridã vesci algã, terrestrem verò odoratissimis pasci floribus. An & in casu nostro hac utemur prognosci? Avertat Deus, Valdè cibi hujus, de quo loquimur, minueret existimationem: non enim respectu quorundam hominum videretur talis, qualis est, totus celestis; sed totus terrenus; tam abjectæ sunt cordium illorum cogitationes, & viles affectus. Videmus enim sæpius, quosdam frequentissimè huic accumbentes mensæ nunquam dignos illã spiritus concipere.

VIII. Quid dico, nunquam dignos concipere spiritus? Quidam hoc cum vitali alimento magnam non dico confortandi se, aut proficiendi, sed etiam brevi temporis spatio vitam tuendi difficultatem sentiunt: etenim si eo ipso die, quo communicarunt, vana quædam mulier fiat obvia, tantã repente aduruntur flammã, ut citius, quam cæcutiens papilio, in cineres resolvantur. Quod si invitentur ad comædiam (quamvis versibus contextam nimium solutis) aut lusum vocentur illicitum, aut ad lacrum alliciantur injustum, tentationi cedere non dubitabunt, adeoque vitam animæ, illo ipso die, quo studiosus illam sanam conservare deberent, amittunt. An non est hoc infinitam tam digno ferculo inferre injuriam? *Sacramenta suscipientes minus*

O

Rom. 66. ad pop. *minis dignè, & illa & Christum traducimus, & quantum in nobis est famam & honore privamus, Inquit S. Joannes Chrysoſt.* Profectò plurimorum vita veritati ineffabilis hujus Sacramenti est injuriſſima, Ipſorum enim culpâ fit; ut ægrè credatur; cibum, qualis eſt iſte, tantæ virtutis eſſe, dum tam parùm efficit in animis noſtris, ut Chriſtus Dominus noſter toties domum corporis noſtri intrando, nec ullum pedum ſuorum relinquat veſtigium, qui, quocunq; ibant, varios ſalutis fructus producebant: *Pertransiit benefaciendo, & ſanando omnes oppreſſos à Diabolo.* Quæ ergo eſt, *Chariſſimi,* tanti mali cauſa? Oportebit attentè nos illam inveſtigare, ut, ſic loquendo, ſuam Sacramento famam & honorem reddamus.

Altere 10. 38. IX. Sed ne diutius vos detineam; ratio eſt hæc maniſeſtiſſima. Sacramenta non operantur ut cauſæ liberæ *S. Th. 3. p. 9. 70. a. 6. ad 1.* & voluntariæ, ſed ut cauſæ phyſicæ & naturales; atque ideo etiam non niſi ſecundùm diſpoſitionem noſtram ſuos producunt effectus. An ignem culpabitis, quòd in palea vi majore non polleat? Durioſam, denſiorèmq; illi præbere materiam, videbitis, fatiſ omnino in igne eſſe virtum ad fortiùs urendum. Omnis in nobis defectus eſt, quòd ſacræ huic Menſæ accumbentes adferamus ineptas ad cibum hunc ſalutarem reddendum diſpoſitiones: atque ita, licèt Dominus noſter ignis ſit ad res omnes comburendas aptiſſimus; *DEus noſter ignis conſumens eſt,* nihilominus ſpiritus noſtri vanitate, quaſi ignis eſſet ex

palea, ad leviter urendum illum nos cogimus. Ut clariùs loquar, origo mali non à cibo, ſed à ſtomacho derivatur, Primò Panis hic Divinus non teritur dentibus, ſed integer devoratur. Ideo lupi ſemper ſunt macilentii, quia cibum non præmandunt, ſed integrum deglutiant. Idem plerimò faciunt Chriſtianoſum, Communionem abſque ulla actuâli conſideratione accedunt, unde merito illis objici poſſet, quòd Chriſtus dixit Samaritanæ: *Vos adoratis, quòd nescitis.* Dominum adorant, antequam recipiant, peccus tundunt, oculos demittunt, os aperiunt, ſed omnia hæc ex mera conſuetudine: de reliquorum exiguâ hæc peragunt cognitione, ut ferè nunquam, neque actionis magnitudinem, neque Dei, quem intra ſe recipiunt, majeſtatem intelligant; ita, ut communem ſpectando ignorantiam, quaſi unicuique Altarium noſtrorum verba illa, in quadam Ara ab Apoſtolo Athenis lecta, inſculpi poſſint: *Ignoro Deo.* Neque etiam ſatis eſt, cibum, antequam deglutitur, eſſe præmanſum; ſed inſuper deglutitum concoqui oportet. At hoc quomodo in ſtomacho malè diſpoſito fieri poſſit? talis verò eſt plurimorum, qui plus terrenarum ſunt appetentes deliciarum, quàm cæleſtium. Accumbat menſæ cum Patre Regis Filius, qui, ſi ſumptis ibi ferulis delicatiſſimis, inde ſurgens inſolitâ fame abeat ad replendum calce, aut carbonibus ventrem, quis mirabitur, ſi regina menſa ei non conducat? Hoc idem & nos facitamus: vix enim hoc ſacro,

refecti sumus epulo, quamprimum ad consueta redimus negotia, & cum dies ille sanctis esset transigendus operibus; negotijs vulgaribus, ad quæ seculi Spiritus invitat, impenditur. Profectò hoc non est cibum concoquere. Quod si ergo Communionem nobis fructuosam esse volumus, de digna dispositione cogitandum erit; quæ quanto major erit, tanto copiosorem gratiæ mensuram referemus. Hanc DEUS legem statuit, tantum nobis per Sacramenta conferendi gratiæ, quantæ nos capaces reddidimus: eodem prorsus modo, quo cum fratribus suis olim egit Josephus, qui licet plus frumenti, cujus magnam in Ægypto habebat copiam, largiti voluisset, plus dare non potuit, quam illorum sacci caperent, cordis sui amplitudinem ad parvam mensuram à fratribus allatam restringendo. *Imple saccos eorum frumento; quantum possunt capere.* Nos igitur sumus isti fratres, qui liberalitati Domini nostri terminos præfigimus; imò, ut ita dicam, etiam ipsius Omnipotentis: quam vis non sit, cur illeam ita loqui. An non ita ipse Evangelista locutus est de Nazareth, Dominum in populo suo tanta non potuisse facere miracula, quanta aibi fecerat, *Non poterat ibi virtutem ullam facere.* Sed quare facere non poterat? An non erat idem in cunctis locis Dominus, ut, quod sibi placeret, facere posset? Ita sanè. Quia verò infinità suâ sapientiâ legem tulerat, secundum quam gratiæ suæ in mortaliū animos descenderent, hoc

supposito, non potuit illas his, qui se indignos propriâ suâ indispositione reddebant, impertire. *Non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem eorum.*

Marc.
13. 58;

II.

X. Manifesta est ergo ad dignè communicandum bonæ dispositionis necessitas. Nunc ad modum ejus tradendum procedamus. Olim (ut testatur S. Gregorius) Christianis communicare volentibus altâ voce hæc verba Diaconus ingeminabat: *accedite cum fide, tremore & dilectione.* Insinuando tribus hæc virtutibus optimam ad recipiendum tam sublimem hospitem in cordibus nostris contineri præparationem. Quare, *accedite cum fide.* Fides primus Animæ ad Deum motus est, ideòque maximè in omnibus divinis mysterijs est necessaria; magis tamen quam unquam aibi, in isto, quod per excellentiam suam, *mysterium fidei* nuncupatur. Siquidem in nullo alio Deus aded est absconditus. In hoc Mundo se celat sensibus nostris, qui non nisi solam rerum superficiem penetrant: Sed oculis rationis se revelat, quæ Deum in creaturis, velut solem in speculo, contempletur. Non ita in Eucharistia. Hic non tantum sensibus, sed ipsi rationi naturali absconditur, quæ Divinitatem Salvatoris humanitate rectam sola penetrare non potest, nec humanitatem speciebus panis destructi obvelatam. *s. Tb. 3 p. 9. 75. a. 66 in 6.* Parte alterâ hæc ipsa Fides principallissimus Eucharistiæ instituendi finis fuit. Quod fuit primum Parentum nostrorum delictum? Infidelitas, quâ

qua Deo fidem adhibere noluerunt, sub specioso pomi prohibiti cortice mortem latere, sed potius serpenti crediderunt id neganti, mendacibus allesti promissis. Rectè proinde, dicit Dominus; prima hæc infidelitas, quæ pro objecto infelicem mortis fructum habuit, vivâ fide ergo fortuna-

In Cant. tissimum vitæ fructum à Fidelibus meis corrigatur. *6. 10.* *De expietur reatus mala*

credulitatis exigitur à vobis, ut credatis, quod non videtis: ingeniosè inquit Rupertus Abbas, Profectò prima hæc cicatrix ab homine contracta plus Diabolo, quàm Deo credendo, non poterat meliùs obduci & emendari, quàm victoriâ illâ ab Ecclesia per divinissimum hoc Sacramentum obtentâ. Quoniam si alibi in rebus sensibus nostris superioribus credendis intellectum subijcimus, hîc etiam in rebus sensibus ipsi contrarijs ipsum captivamus, à sententia circa objecta ab eisdem larâ appellando (quasi ad sensus non spectaret de omni apparentia judicare) tantâ, inquam, cum animi firmitate appellando, ut inter omnia difficillima Ecclesiæ dogmata, nullum unquam minùs fuerit oppugnatum, quàm istud; ita quidem ut primis decem Ecclesiæ seculis nullus inventus fuerit hæresarcha, qui realem Christi JESU in hoc Sacramento præsentiam ausus fuerit negare; donec seculo demum undecimo novus adeò error à Berengario propositus, ipso adhuc vivente à quinque illustribus Concilijs fuerit condemnatus, ipse verò ad saniorum reductus mentem hæresique suâ tribus vicibus abjuratâ

Anno
1050.

magna cum patientia in sanctæ Ecclesiæ Catholicæ gremio vitam finem fecit. Considerate ergo, quid sentendum sit de hodiernis Hæreticis contra dogma tanto tempore in Ecclesia indubitanter assertum obgannientibus. *De veritate carnis & sanguinis non est relicus ambigenai locus,* scripsit S. Hilarius, de hoc loquens dogmate. Echi perfiditæ frontis homines non solum de eo dubitare, sed etiam negare audent? ajunt, quandam aliquando somniantem, res sibi esse oculos, paulò post excæcatum fuisse, Idem accidit superbis hisce, qui se acutiùs, quàm omnes sanctos Doctores, videre putantes, veram perdendo Fidem penitus excæcantur.

XI. Sed ad nos ipsos redeamus: cum Fidei hujus plenitudine Christum in hoc Sacramento suscipere oportet. *Accedamus in plenitudine fidei,* Fide, quæ non in sola sistat speculatione, sed ad praxin descendat, operibus magnitudinem Domini sui, quem intellectu præsentem credit, honorando. Profectò ad Lydium hunc probata lapidem multorum Christianorum fides non est fides perfecta. Ubi in Regiæ aulæ vestibulo auditur: *Eccce Rex!* omnes quàm primùm assurgunt, ludere discutere & ridere cessant, & si Aulicorum aliquis non aliud ageret, quàm ut è sede non assurgeret, rectè affirmari posset; hic non credit adesse Regem. Cogitate jam, si Christiani veræ fidei possiderent plenitudinem, an tam exigua, in omnibus ferè templis, eo ipso tempore, quo ad sacramentam accumbitur, cerneretur devotio?

Quare,

Quare, charissimi, conamini, antequam accedatis, conamini, inquā longē maximam de Majestate Dei in pectoribus vestris suscipiendi concipere estimationem, vivāque verissimæ Divinæ præsentia apprehensionem: ita enim optimē ad percipiendos sanctissimæ Communionis fructus vos disponetis, quā, ut loquitur S. Thomas, *est secretum sacratissimum soli Fidei manifestū.* Ad hæc Fides illa est maximum, quod homo DEO præstare potest, obsequium, sacrificando illi primogenitum suum, id est, intellectum, etiam animæ potentiarum primarium, dignūque tam divino hospite thronum supra proprii spiritus demissionem erigendo, *Christum habitare per fidem in cordibus vestris.*

XII. Hæc prima dispositio maximi est momenti; non solū ipsa per se, sed etiam quia omnes alias secum trahit. *Sponsabo te mihi in fide, & scies quia ego Dominus.* Quia Fidem profundissimam divinæ Majestati debitum sequitur obsequium, quod secundo loco requiritur. *Accedite cum fide & tremore.* Rustica gens, quando cum Principe agendum est, ignorans titulos illi debitos, Aulicorum cum tali Principe agendi & loquendi morem attendit, addiscitque. Rustici fumus nos urbanitatis legum ignari; ut nesciamus debito Regem calorum cultu & honore afficere: addiscamus ergo à sanctis Angelis, utpote ipsius Aulicis, qui sæpius non erecti in pedes, sed in terram prostrati summā honoris testificatione, extremæ Christi demissioni, quā in Eucharistiam descendit, se con-

formare conspecti sunt. Hic cultus Inprimis ad magnam conscientia puritatem, tali vitæ alimento convenientem procurandam incitabit. Moyli dictum fuit, antequam rubum, in quo erat Deus, accederet, calceis se exueret, ut indicaretur, quali debeat vitere munditiā, qui cum Deo precibus agere cogitat. Sed Apostolis non satis erat calceos exuere, necesse erat etiam pedes abluere, imò ut ab ipsis beatissimis Salvatoris manibus abluere eos sinerent; ut significaretur, ad dignè communicandum non vulgarem sufficere affectuum puritatem, sed summam affecti oportere. Sic antequam manna deplueret, copiosissimo de cælo rore terra irrigabatur, ut quasi ad cibum hunc Angelorum manibus præparatum suscipiendum digna efficeretur. Sic quoque panes propositionis ex candidissima debebant componi farina supra purissimam deponi mensam, fulgidissimo adoleri incenso, ut magna hæc mundities esset figura sanctissimi hujus Sacramenti exquisitamque conscientia puritatem nos doceret, quā ad illud recipiendum nos præparare oporteat.

XIII. Hinc enormem peccatorum illorum temeritatem colligere potestis, qui postquam longo tempore in scelerum suorum sordibus se volutarunt, illo ipso mane quo confitentur, ore suo, ut ita dicam, venenosum adhuc spirante halitum, mox properant ad Christum sumendum. Quis credat hanc populi sæcem intelligere, quid sit communicare? Sanctus Joannes Chrysostomus olim capere non

O 3 pote-

Greg. l. 4.
dial. c.
38. Chry-
sost. l. de
Sacerdot.

V. Cornel.
à Lap.

porerat, quomodo aliqui Christiani Quadragesimam tempus sufficiens existimarent, pro expiandis peccatis per totum annum commissis, nec aliter tempore Paschali ad recipiendum in hoc Sacramento Christum se præpararent. *Quadragesima diebus animas sanitatem assignas, & Deum habere propitium exspectas? ludisne queso? Quid jam diceret insignis hic Ecclesiæ Doctor, si hac nostra ætate tot & tantos videret, qui non solum quadragesima dierum pœnitentiam non præmittunt ad Eucharistiam sumendam, sed unico quasi passu à sacro tribunali festinant ad Altare, ut, nisi fallor, altero breviori ad prostibulum regrediantur. Et quid dicent alij eisdem cum Chryostomo sanctitatis & Doctrinæ viri? Sanctus Augustinus, e. g. qui vult prius jejunijs, elemosynis & orationibus habitationem pro Regum maximo recipiendo præparari? Prius orationibus, jejunijs, elemosynis studeas mundare conscientiam tuam, & sic Eucharistiam præsumas accipere. Sanctus item Ambrosius, qui admonet, statim post absolutionem anhelare ad Eucharistiam, non esse tam propriam velle liberare, quam Sacerdotis conscientiam illoqueare. *Qui ita possunt pœnitentiam, ut statim sibi Communionem dari velint, hi non tam se solvere cupiunt, quam ligare Sacerdotem. Quid ergo mirum est, ex Communionem, tam ceteroquin idonea ad eum conferendam nullam hauriri fructum? Agricola semen mandans terra culturâ non subactâ, nec pluvij emollitâ, exiguam colliget messem, licet semen**

fuerit seledissimum. Sic licet Eucharistia sit semen immortalitatis, nihilominus cordibus omni devotionis humore destitutis illata, quem fructum poterit producere? *Seminâstis multum, & inulistis parum.* Quod si verò quibusdam statim post exomologesin peractam sacram adire Mensam conceditur, qui peccati mortalis vivunt immunes, non tamen ijs, qui longo tempore sceleribus suis inimicitiam contra Deum aluere, permittendum esset; sed inducendi essent, ut aliquot dierum spacio plurimis pietatis operibus vacantes, illâque sapienter utentes gratiâ, quam à peccatis expiati acceperunt, promissiones in ea factas & proposita stabiliant, confirmentque. *Plutarchus scribit: apud Sibaritas in primis more positum fuisse feminas in septimo anno præcedente ad nobilium convivia invitari, ut tempus haberent mundum muliebrem parandi, seque ornandi. Videte ergo, an nimium sit, aut superfluum illud orium, quod paucis diebus ad Regis calorum mensam adeundam impenditur.*

XIV. Quid autem dicemus de his, qui non solum vix factâ peccatorum suorum exomologesi hujus Sacre Mensæ sunt participes, sed etiam in ipsa Communionem affectum ad peccata paulò ante confessione expiata, retinent, uno eodemque in altari Idola & Arcam collocantes? Inter hos sunt illi, qui antequam animi rancorum contra proximum, à quo offensi sunt, deponant, aut prius alloquantur, ignem nihilominus odij in sinu suo foventes Sacramentum pacis recipiunt, à Christi

Hom. 1. ad pop.

Serm. 252. de temp.

De pœnit. d. c. 1. n. 11.

sto institutum, ut vinculum esset, quo simul Deo, nobisque invicem ipsis uniremur. *O Sacramentum pietatis! & signum unitatis! & vinculum charitatis!* exclamat sanctus Augustinus. Sanctus Joannes Damascenus docet, Communionem ideo vocari Communionem, sive Synaxin, quia communicamus, & unimur ad invicem per ipsam. Considerate ergo, quàm malè sint dispositi, qui ab invicem adeo sunt divisi! olim Evcharistia in vase aureo, aut argenteo figuram columbæ referente asservabatur, ut indicarent, non esse dignum intra se Christum suspicere, qui sine felle vivere non velit.

XV. Hæc ipsa Reverentia? ut timor dici possit, *accedite cum tremore*, oportet, ut ab intrinseco cordis ad exteriora corporis derivetur, ita ut ex modesta corporis compositione & habitu appareat, vos aut communicasse, aut adhuc communicandi intentionem habere. Et quis seminarum illarum poterit tolerare superbiam, quæ illo ipso manè, quæ sacræ mensæ accubituræ sunt, vaniore, imò modestiore quàm unquam aliàs incedunt habitu, nec verentur adeò superbientes tantæ se Majestatis offerre conspectui, quæ propter amorem illarum usque eò in Sacramento se humiliavit, ut non tantum non homo, sed ignobilis cibus videri velit? Quàm justis de causis Sanctus Carolus olim statuit, ne talibus feminis in Ecclesiis Sacra Communio porrigeretur! Non certè, non merentur, quia illam adeuntes tam exiguum Christo exhibent honorem, nec dubitant, modò pudicum illarum adoretur

corpus, Augustissimum ipsius Corpus parvi facere; nec horrent cunctis Christianæ modestiæ legibus contemptis flammæ illas scandalis suis reacendere, ad quas extinguendas aliquando omnem suum sanguinem Christus effudit.

XVI. Denique præcipua ad hoc amoris Sacramentum dispositio, est Dilectio. *Accedite cum fide, tremore & dilectione*. Quod ante omnia amando nos Christus desiderat, inquit S. Thomas, ut à nobis sedametur. Ideòque quia in Evcharistia ultimos infiniti amoris terminos nobis demonstravit, *in finem dilexit eos*; similem profectò in nobis amorem volet excitari, quo supremo modo ad illum pro cibo nostro recipiendum disponamur. Hic amor, ut justum assequatur modum, simul appreciativus debet esse, & affectivus, qui altissimam de divina majestate concipiat æstimationem, tenerimòque affectu incomparabili ipsius amori respondeat. Ex nullo autem alio signo cognosci potest, an in nobis talis reperiat amor, quàm ex desiderio divinæ huic mensæ accumbendi. *Panis iste*, inquit S. Augustinus, *interioris hominis querit esuriam*. Olim Imperatores à bellicis expeditionibus reduces tantâ honorum significatione & pompâ à Populo excipiebantur, ut publica lege statutum fuerit, ut hujusmodi impensis modus statueretur, & non igitur summæ erit ignominie Christianis, Deum suum tam exiguo apparatu excipere? Sed quis est ille non lege humanâ prohibitus, at Del consilio propositus nobis apparatus?

Quæ

Quæ erunt istæ Impensæ? Non aliæ
quàm desiderium. Ecce quàm parvo
Deus sit contentus. Quamdiu Filij
Dei Incarnatio fuit desiderata? expe-
ctatio Gentium appellatus est; *ipse erit*
expectatio Gentium, desiderium collium

Gen. 49. aternorum desideratus cunctis Gentibus.

26. Jam verò cum Evcharistia à Sanctis ex-
tensio Incarnationis vocetur, æquum
est, ut desiderijs invitatus Christus in
corda nostra descendat, sicut olim ijs-
dem provocatus in terras descendit.
Verbis explicari non potest, quam
grata sit Deo talis dispositio. Quare
potius in casu hic referendo eam per-
pendite.

*Paulus
Barry
Philag.*

XVII. Erat Bononiæ in Monaste-
rio quodam Religiosarum Virginum
Ordinis Sancti Dominici puella annis
tenera, quæ verè Innocentiæ filia &
devotionis adoptiva videbatur. Præ-
cipuè verò cultui Sanctissimi Sacra-
menti apprimè deditam esse se mon-
strabat; nec contenta quos posset ei
deferre honores, desiderabat etiam si-
cut aliæ Virgines ejusdem particeps
fieri: sed ob ætatem nimis teneram
Moniales ejus desiderijs non assentie-
bantur. Hinc ipsa, quò propiorem
se videbat fonti, tantò magis intus af-
fligebatur, quòd inde suam sedare si-
tim non posset. Interea quòdam ma-
ne, dum aliæ pro consuetudine, omnes
sacram Mensam accedebant, Imelda
(hoc ei nomen erat) sola in loco suo
relicta ad eò ferventibus Christum Do-
minum exoravit desiderijs, adeòque
intensis, dignaretur ad se venire; ut
benignissimus Jesus amore victus, è
manibus Sacerdotis abiens, perque

luminosam avolans semitam, in for-
tunatissimæ hujus puellæ capite substi-
terit. Ad quòd prodigium attentis;
& attonitis hærentibus Monialibus,
reique eventum expectantibus, in-
horruit primò Ipse quoque Sacerdos,
dein judicando æquum esse, animam
illam tam luculento è cælo approba-
tam signo Communione non privare,
Imeldæ hostiam sanctissimam porre-
xit. Illa tam inexpectato animata
favore, tantis æstuate cepit flammis,
cordisque augere incendium, ut ex
puro amore & gaudio animam exha-
larit, & repente adierni h' onsum suam
in cælo ad nuptias cum eodè consum-
mandas altiarum in numero Virginum
jam Beatarum, quia ad cœnam ean-
dem, sed æternam, ab Agno vocata-
rum. Similem ergo famem omnibus
vobis exopto, aut aliquam saltem par-
tem; quia non solum ad fructum ex
sanctissima Communione hauriendum
vos disponet, sed etiam signum erit
manifestum, vos eundem jam perce-
pisse. Indicium hoc erat olim vi-
rium inter celebres illos Athletas, nun-
quam cibus satiari posse. Hoc quo-
que maximæ perfectionis, ad quam a-
nimæ sanctæ pervenerunt, est indi-
cium: è quibus sancta Catharina Ge-
nuensis, dum etiamnum Sacerdos Ho-
stiam manibus teneret, tantà langue-
bat fame; ut intra se diceret: festinate,
festinate, date mihi cibum desidera-
tum; nec parvam illam aspectui, &
sumptioni interpositam moram tole-
rare poterat.

XVIII. Hæc est vera dispositionis
norma, ad quam aspirare deberetis, ut
copio-

copiosum ex Communionem fructum referatis. *Accedite cum fide, tremore, & dilectione.* Idque proportionem quadam non tantum ante Communionem pro preparatione, sed etiam post eandem pro debita gratiarum actione observari debet, ut abulus ille nimium inter Christianos communis emendetur, qui, vix accepta sacratissima dape, alteri terga vortentes è templo se propripunt, solitis occupationibus vacaturi. S. Theresia adeo à Deo illuminata fuit, ut doctrina ejus ab Ecclesia cælestis appelleretur. Hæc igitur in libris suis tradit, præcipuam, ob quam Christiani tam parvum ex frequenti Communionem fructum colligunt, causam esse, quod cum tam magnifico in domos suas recepto hospite, non agant, aut conversentur, quamdiu cum ipsis morantur. *Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat.* Tempus hoc tam preciosum est, ut nec atomus ex illo perdi debeat; cum Christus magis intimè, quàm unquam aliàs, animæ loquendo, unico tunc illam verbo salvare possit. *Cum mansuetudine suscipite insitum verbum, quod potest salvare animas vestras.* Quidam velut impatientes, quamprimùm recedunt, cum dicto, nescire se, quid ibi agere debeant. An nesciretis, quid faciendum esset, si vobis pro magno thesauro clavis oblata fuisset? Profectò non credo vos illam curiosam singulo appensuros, sed extemplo arcam monstratam aperturos, inclusiq; vos divitijs oneratos. An non ergo videtis Christum dando vobis Corpus suum clavem pro sublimibus thesauris

suis recludendis porrigere, ut possessionem illorum capiat, & quid facere debeatis, nescitis? Renovate fidem, exercete submissionem, Ipem excitate, amorem accendite, gratiasque divinas eo animi ardore efflagitate, ut absque benedictione vobis impertitâ Christus à domo vestra non discedat. Hic est utilissimus communicandi modus, non ille, quotor mortales exiguo aded cum honore divinæ huic mensæ accumbant, quæ à Malachia vocatur, *mensa de-Masspelta*, hoc est, non aliter ab hominibus plerisque habita, quàm si esset mensa cauponaria. Hæc & similia, Charissimi benè consideranda sunt, antequam hoc sacratissimum sumatur Edulium. *Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, quæ apposta sunt ante faciem tuam.* Salutare documentum! quando tibi deferetur honor, Regis Regnum mensæ assidendi, nec solum cum eo vescendi, sed illo ipso fruendi, attentè considera, cujus conditionis sit cibus ille, qui tibi offertur. Non sufficit perfunctoria aliqua, sed attentissima requiritur cognitio, ita ut divini hujus alimentum dignitatem ac pretium singulatim cogitationibus tuis discutias: Illam Carnè aded sanctam, quæ tactu suo etiam mortalis medebatur corporibus infirmis, jam tam pulchram, tam amabilem, tamque admirabilem, ut in eam sublimissimi cælorum Spiritus desiderent prospicere: Illam animam aded perfectam, quæ cum sit infinita repleta gratiâ, aliud desiderare non potest, quàm ut eadem gratia cunctis

Hinc
perfect.
4. 14.
Ecol.
14. 14.

24

P exo-

exoptantibus conferatur: Illam Divinitatem, quæ tanquam ardens amoris infiniti fornax nos expectat, ut vi activitatis suæ totos in se transformet. *Diligenter considera, quæ apposta sunt ante faciem tuam.* Ita considerare, est divinum istum cibum præmandere, priusquam sumatur: his autem considerationibus addere voluntatis affectus iis respondentes, est eundem cibum jam sumptum digere. Nec ignoratis, duas hæc operationes, ut dixi, necessarias esse, ut alimentum sumenti proficiat. Ceterum, quod tempus est magis opportunum de Deo gaudendi, quam hoc, quo nos invitat, imò seipso nutrit? Nullum aliud tempus tantum divinæ Majestati dat campum nos sanctificandi. Ratio est, quia aliis quidem occasionibus gratiam Deus infundit a-

nimis nostris copiosam; illa tamen secundum cujusvis indigentiam ordinata est, & dari solet, vel ut à servitute Diaboli nos liberet, gravi aliquo peccato innodatos, vel ut contra ejusdem tentationes, cum in gratia sumus, nos confortet; hoc verò tempore, si S. Thomæ credimus, gratiam, quam confert, eò potissimum refert, ut nos omnes perfecto secum amore conjungat, *Ad hoc quod homo in seipso perfectus existat, per conjunctionem ad Deum.* Quare utrimini, quæso, hac opportunitate, ejusque desiderio seipsum in cibum vobis dandi respondere, nec solum ipsum recipere, sed actu ipso Communionis in ipsum transmutari efflagitate. *Accedite ergo cum fide, tremore & dilectione, ad mensam adeò dignam; hoc enim erit ad illam ritè decenterque paratum accedere.*

DISCURSUS IX.

De Frequenti Communione.

I. Erversa sanè sunt hominum studia ac propensiones, dum ex ipso præcepto sæpius illud ipsum transgrediendi animum arripiunt! Audite & stupete. Præcipit Deus Adamo propositâ mortis poenâ ne de fructu in Paradiso terrestri sibi monstrato manducet: *In quacunque die comederis ex eo, morte morieris;* & tamen ad hunc ipsum fructum quamprimum audacem Adamus extendit

manum. Parte altera Deus præcipit Christianis, ut si vitâ gratiæ vivere velint, sæpissimè sanctissimo corpore suo in Eucharistia, cujus ipsis, quoties libuerit, copia sit vescantur: *Accipite & comedite: Qui manducat me ipse vivet propter me.* Nihilominus Christiani contumaciter ab hac sacra Mensa abstinent; ab eadem se excusant; licet fame (ut Propheta agebat) exhausti & squalidi cadant in plateis; at tamen in tam pernicioso suo jejuniò obstinati perseverant. Quid hoc rei est

Gen. 2.
57.